

SENSE - Doe dag

Diversiteit: Sekse, gender en seksuele geaardheid

Ym ke Kelders - Rutgers

Jade Hu - Masters GNK student

Datum : 15-5-2025

Wie zijn Wij?

- Jade Hu, 23 jaar
- Mastersgeneeskundestudent UvA
- Trans activist

- Ymke Kelders, 35 jaar
- Program manager seksualiteit & zorg
- Alliantie Gezondheidszorg op Maat

Wie zijn jullie?

Inhoudsopgave

- Introductie - informatie over sekse, gender, seksuele oriëntatie
- Oefenen met de genderkoek
- Plissit model + aanvulling Genderzorg
- Genderneutrale termen + Oefenen met termen
- 5 stappen naar zorg op maat toolkit
- Casuïstiek
- Take home message + interactie

Een praktisch voorbeeld...

a long, curved fruit with a yellow skin and soft, white flesh inside:

- a bunch of bananas

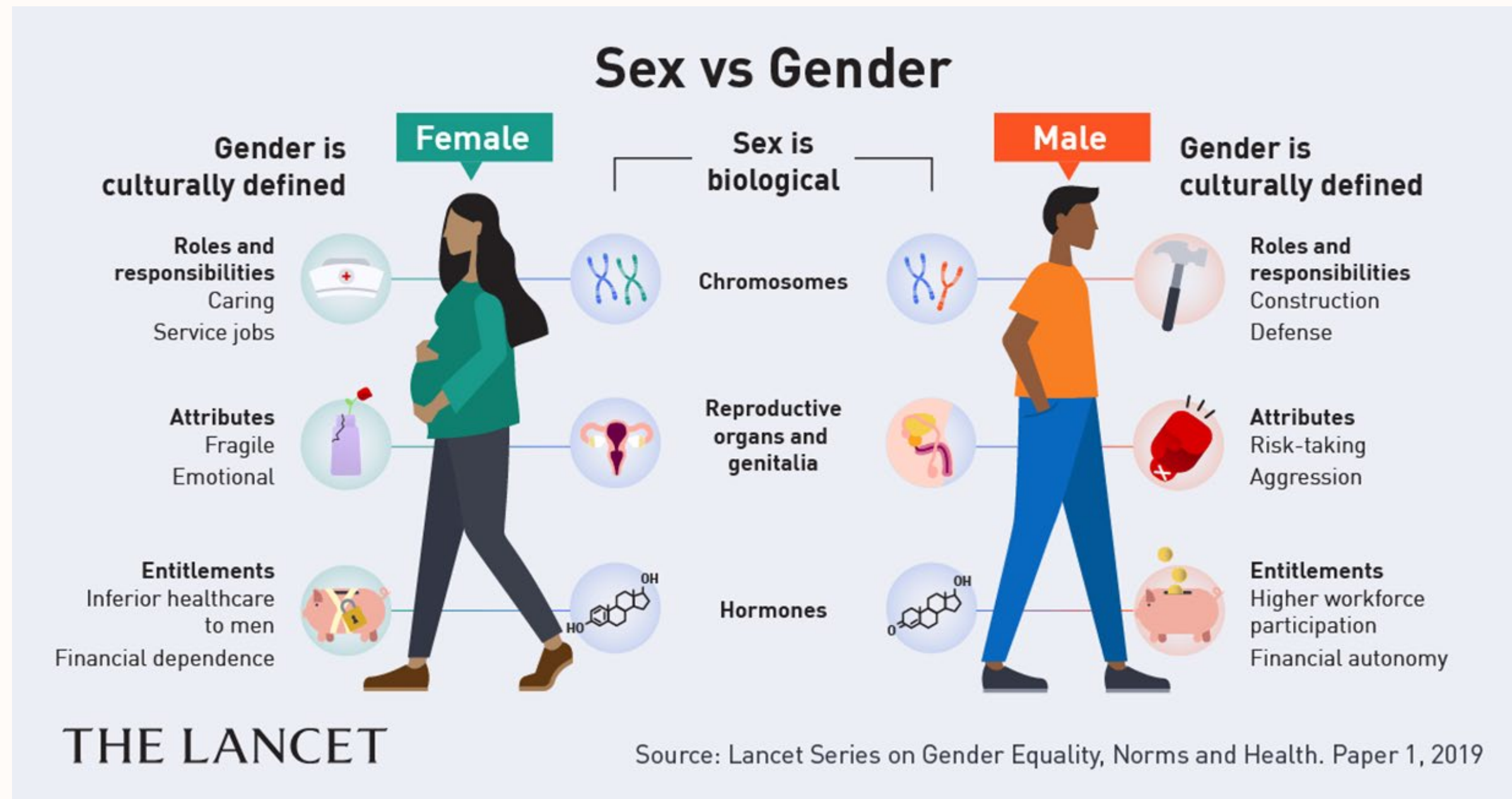

Geslacht: een set van biologische factoren

- Meetbaar
- Biologische ranges

Genderidentiteit: een sociaal construct

- Kent diverse definities
- Omvat meerdere aspecten

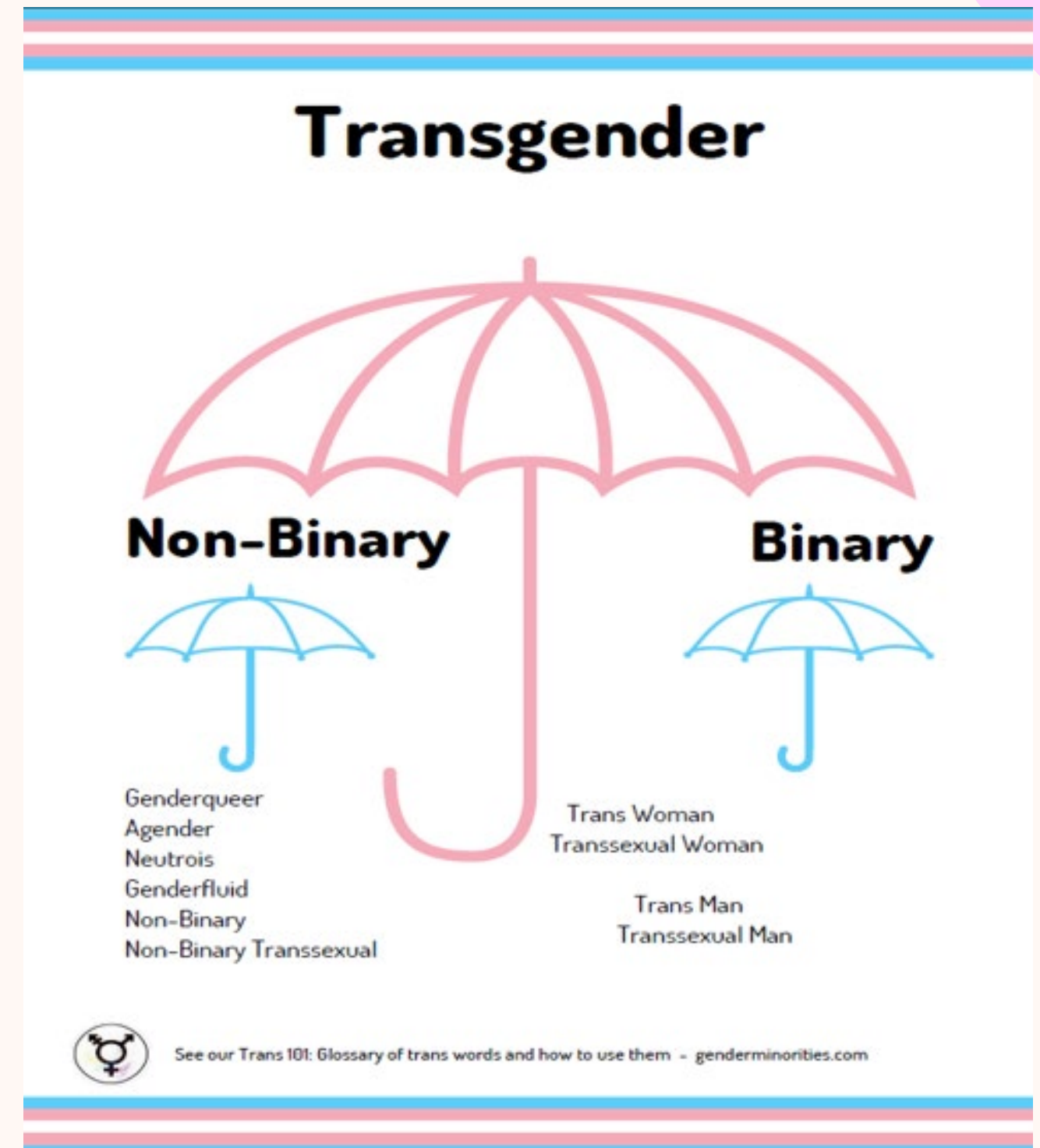
Diversiteit: genderidentiteit

Transgender persoon

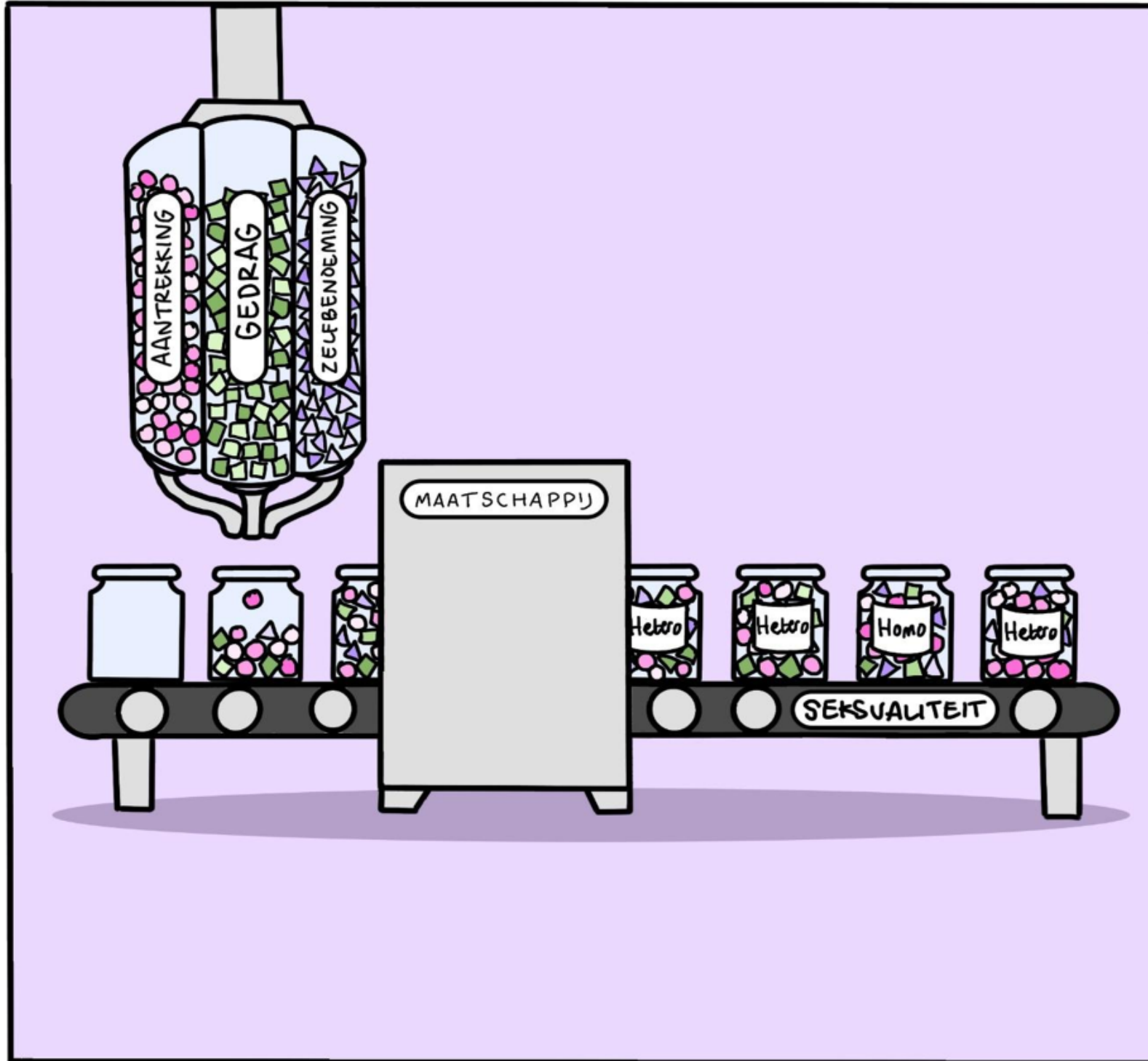
- Iemand van wie de genderidentiteit verschilt van de identiteit die doorgaans geassocieerd wordt met het geslacht dat bij de geboorte werd vastgesteld dan wel toegewezen.
- Cisgender - Genderidentiteit komt overeen met identiteit geassocieerd met geslacht

Medische definitie

- Transgender zijn < -> gender incongruentie (voormalig gender dysforie)
 - Staat van psychologische stress

Diversiteit: seksuele oriëntatie

DIVERSITEIT IN ORIËNTATIE

Aantrekking

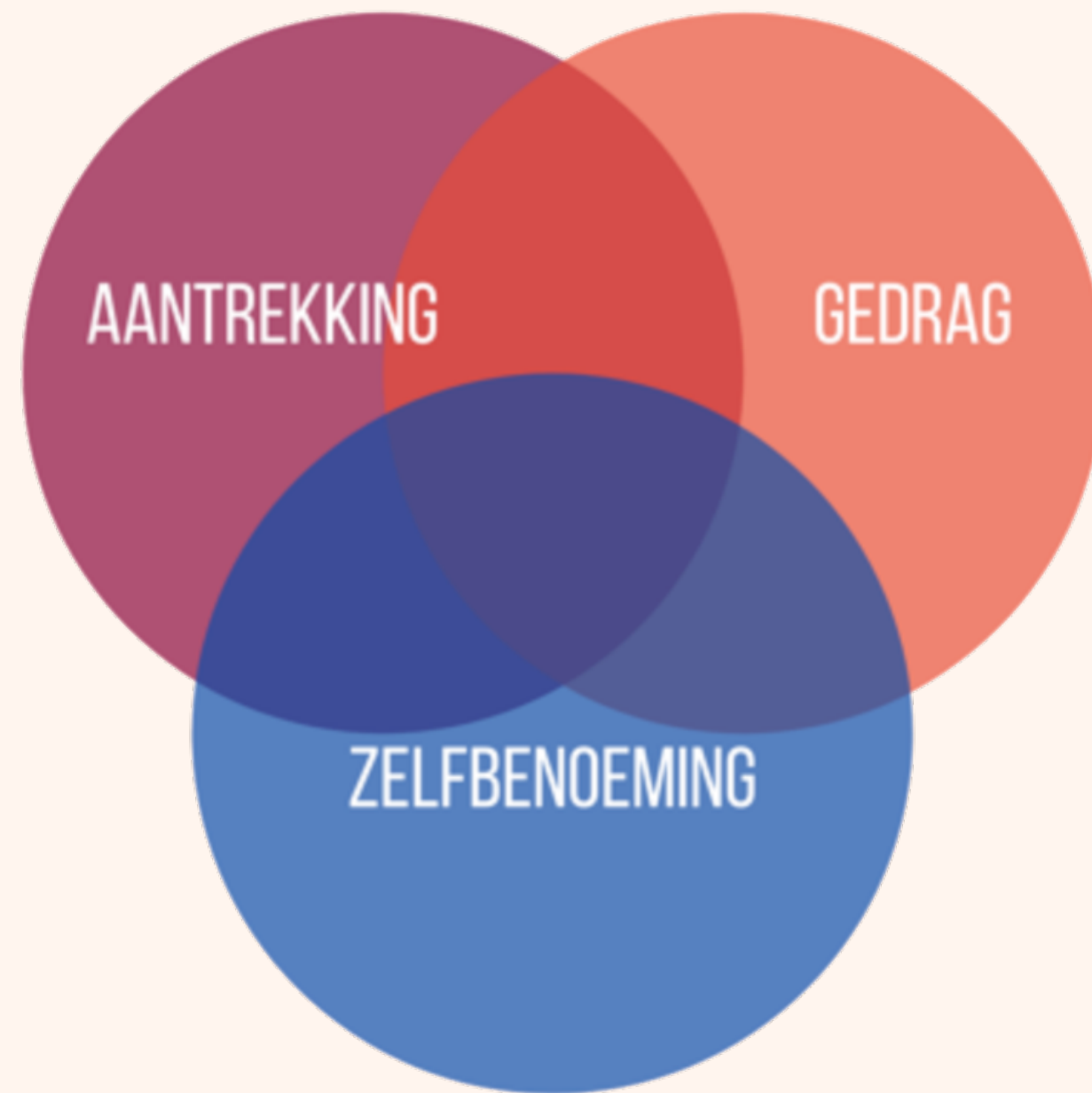
Tot wie voel je je seksueel en/of romantisch aangetrokken?

Gedrag

Met wie heb je een relatie? Met wie ben je intiem? Met wie heb je seks?

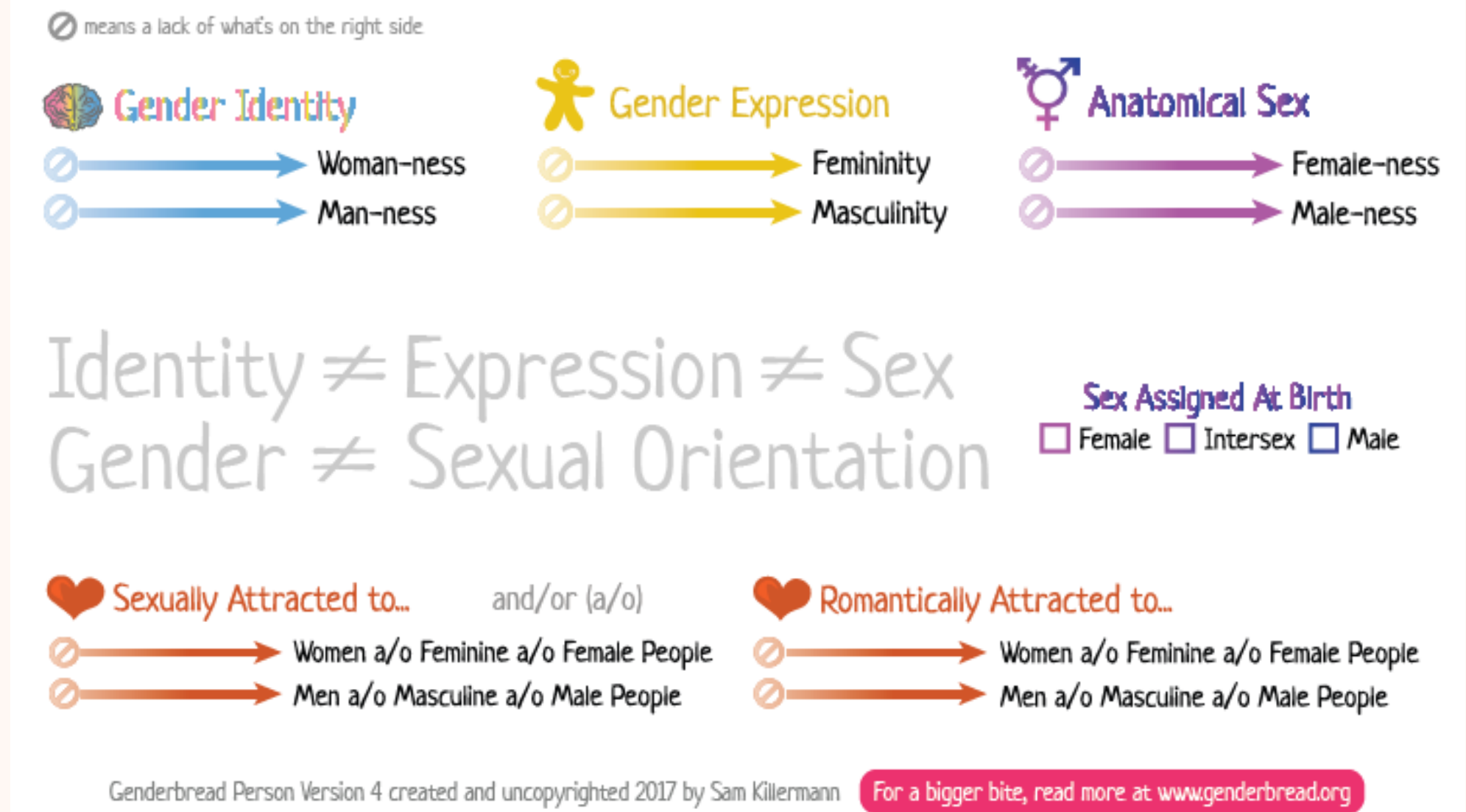
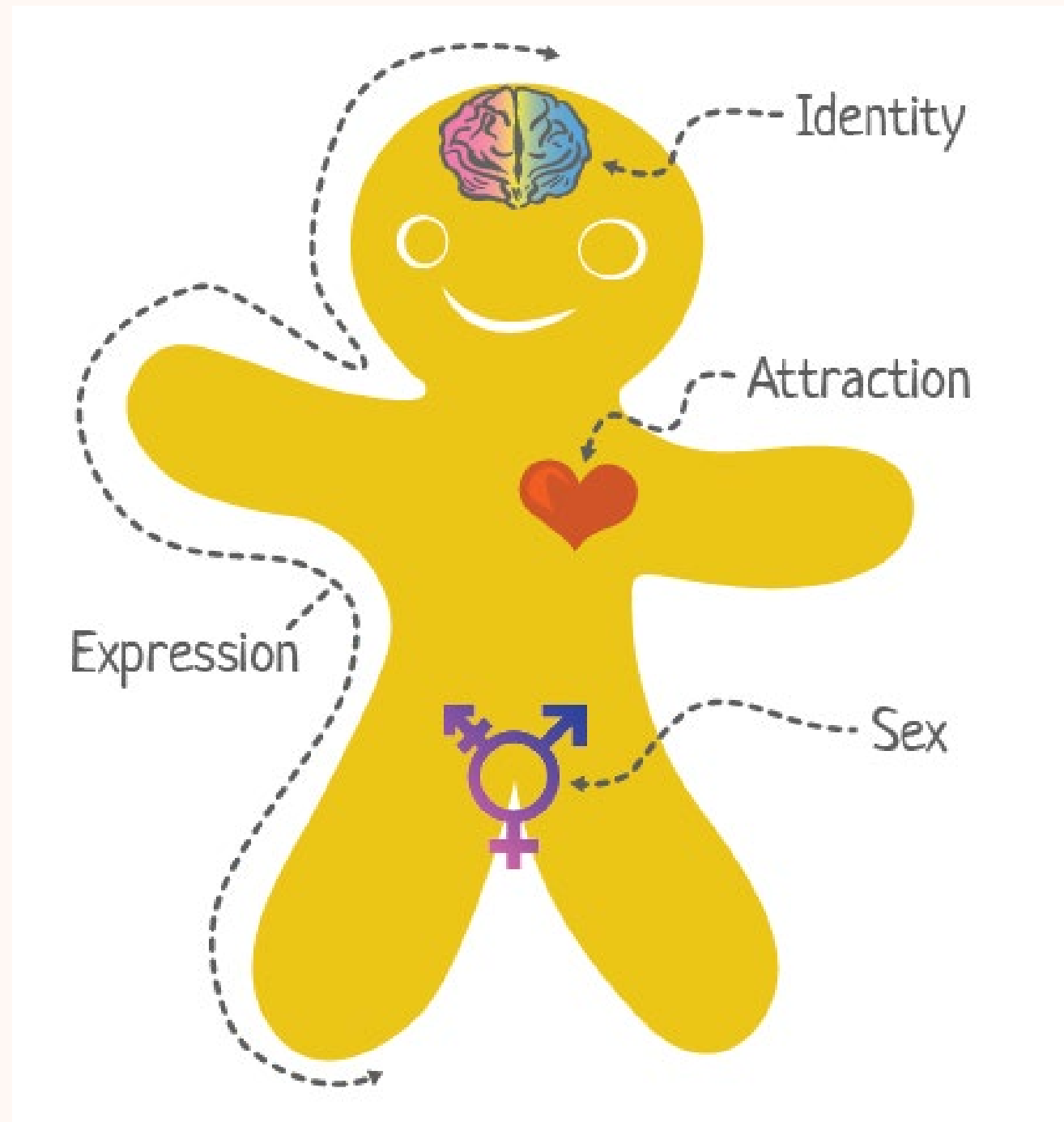
Zelfbenoeming

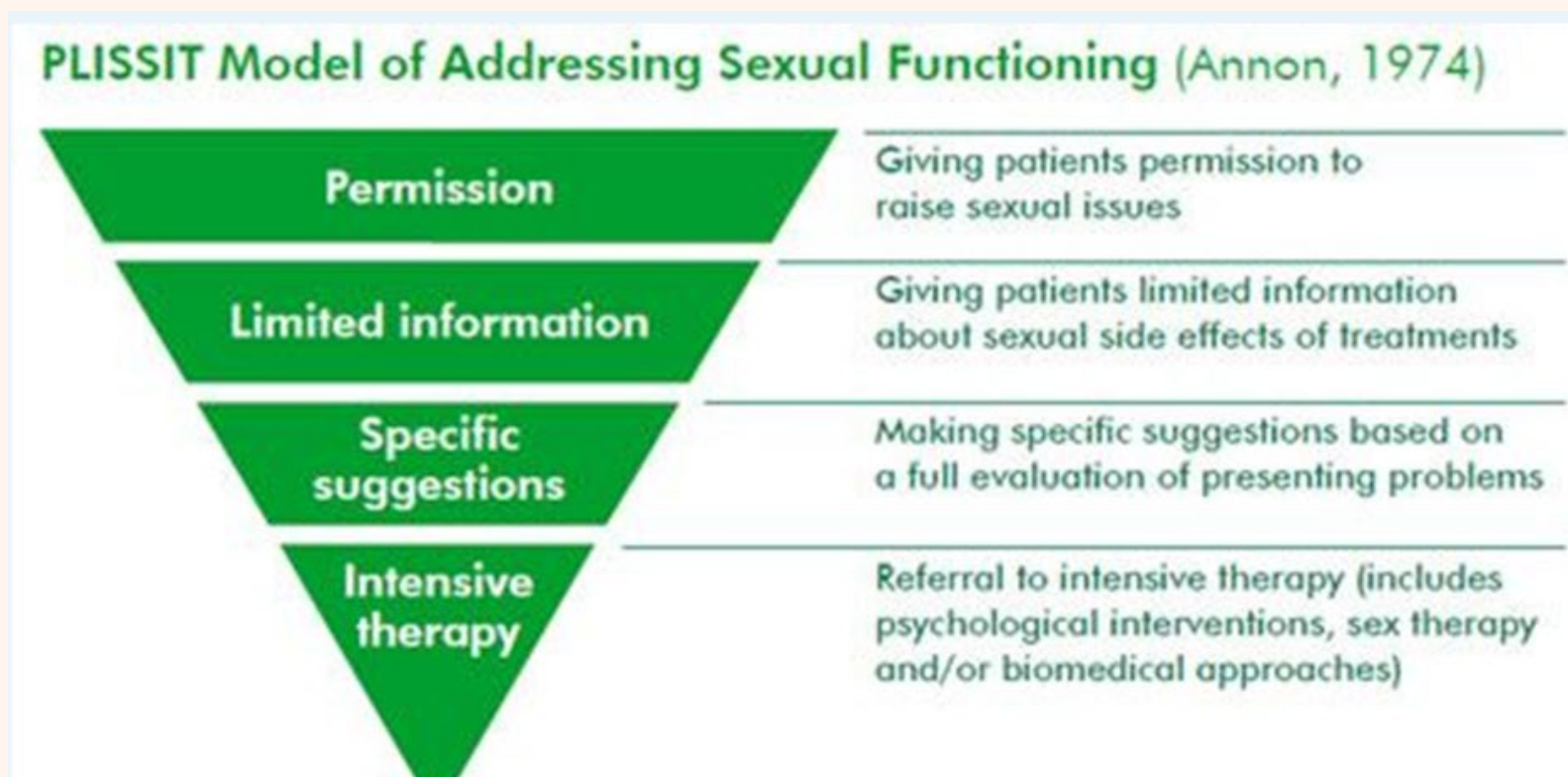
Hoe noem je jezelf?
Hetero, homo, lesbisch, bi+, pan, queer, aromantisch, asexueel?

Oefenen:

The Genderbread Person v4 *by its pronounced METROsexual.com*

Toestemming: “mag ik je misschien iets vragen over ...”

Beperkte informatie: “bij deze ziekte/behandeling/aandoening/medicatie kan het voorkomen dat... herkent u dat?”

Specifieke informatie: “Bij deze ... zien we dat ..., herkent u dat?”

Doorverwijzen

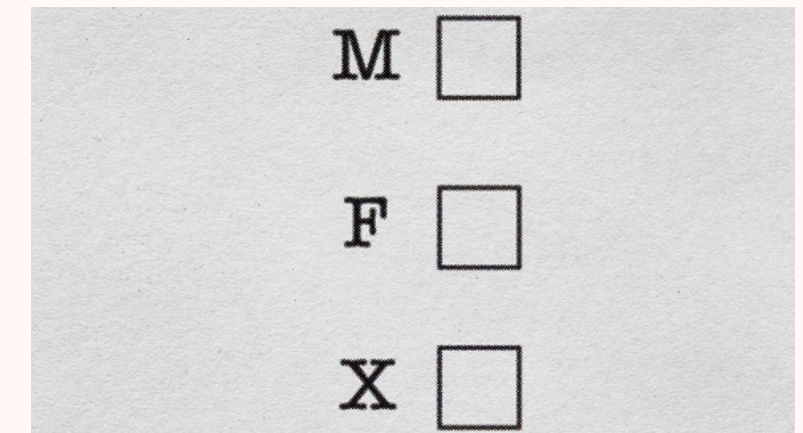
Verwijzingsmogelijkheden: genderzorg

Gender bevestigende zorg (GBZ)

- Zorg die het gewenste genderidentiteit bevestigt.

Aspecten van zorg

- Sociale affirmatie
 - Voornaamwoorden, naam, rol in maatschappij
- Legale affirmatie
 - Legalisatie, gendermarker, geboorteakte
- Medische affirmatie
 - Psychiatrisch - Diagnose stelling
 - Endocrinologisch - hormonale zorg (of puberteitsremmers bij adolescenten <18)
 - Chirurgisch

M ☐

F ☐

X ☐

Verwijzingsmogelijkheden: genderzorg

Centrale zorgcentra

- Bieden alle vormen van zorg, op één locatie
 - Amsterdam UMC - locatie VUMC etc.
- Lange wachttijden

Externe zorg instellingen

- Offeren gelimiteerde delen van de zorg
 - Transkliniek, Transvisie
- Kortere wachttijden, maar niet alles op één locatie

Waar naartoe verwijzen?

- Overzicht alle zorglocaties Nederland:
 - Zorgvuldig advies
 - Transgenderwegwijzer

Transgender Wegwijzer

≡ Zoek op naam, stad, of omschrijving

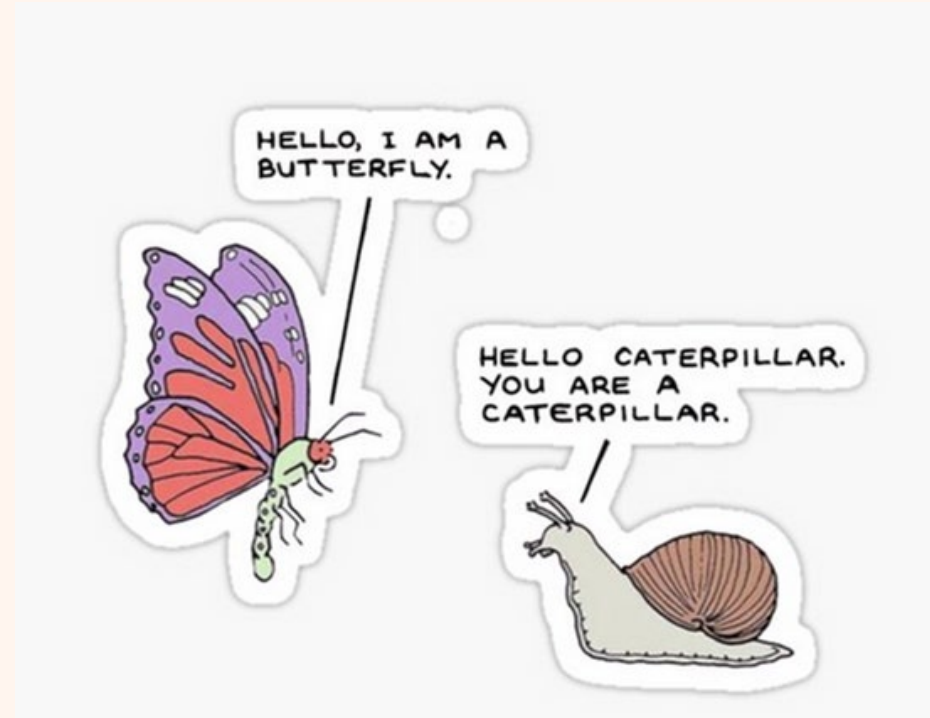
Wat? ▾ Voor wie? ▾ Welke leeftijd? ▾ A-Z

Een consult - Praktische tips

**Vermijd
aannames**

*Hoe zit dat bij jou?
Wat betekent dat
voor jou?*

**Respecteer iemands
identiteit en voorkeuren**

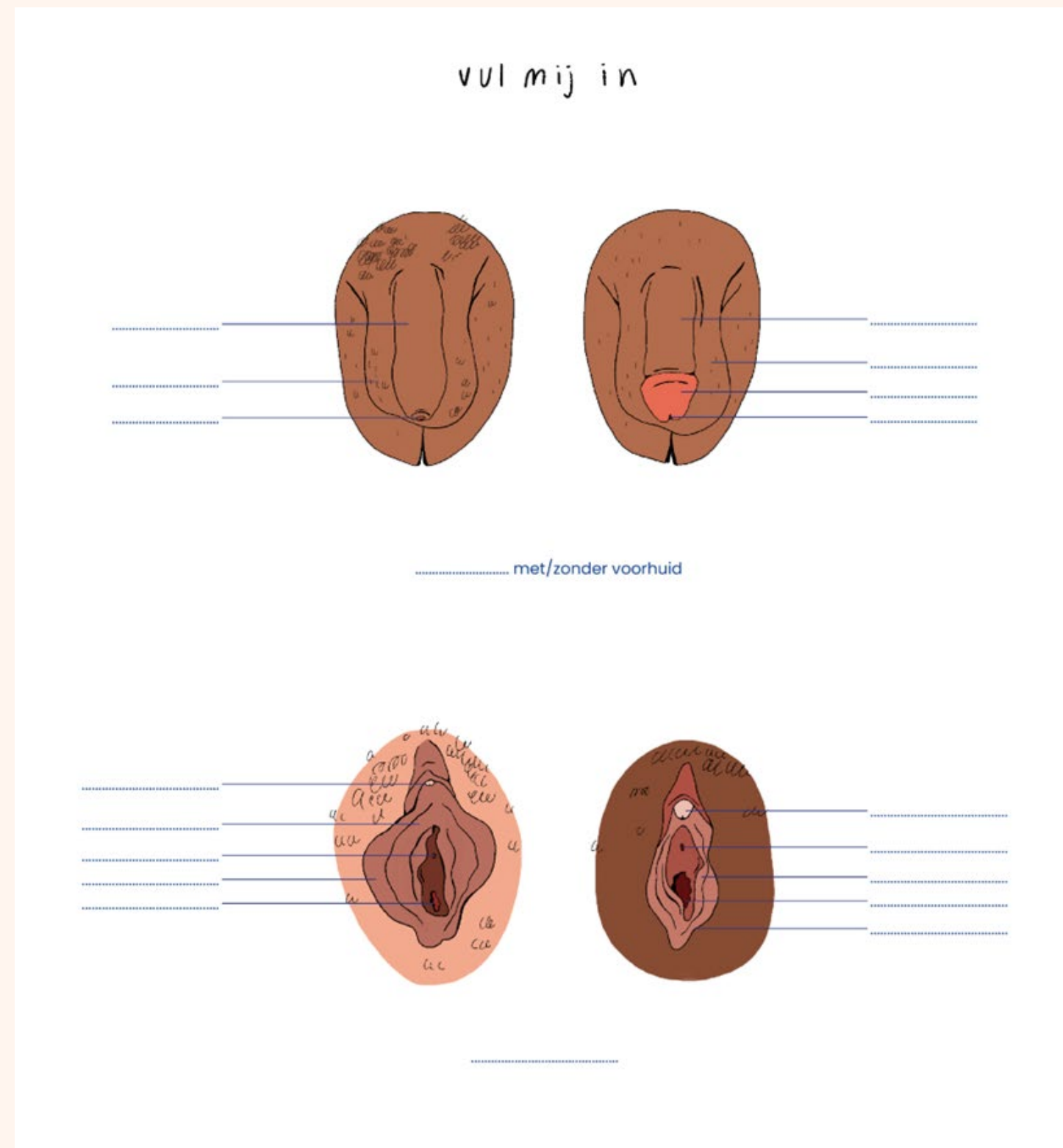
*Stel de vragen die nodig zijn
voor goede zorg,
concretiseer onduidelijkheid*

**Reflecteer op je taalgebruik,
normen en pathologisering**

*Heb/ben je 'al'...?
'In/uit de kast'
'De hele transitie' etc.*

Genitaliën: genderneutrale organen

Genderneutrale praatplaat

Ga na hoe een client over termen rondom eigen genitaliën nadenkt

Informatiefolder

Gegenderde taal vs genderinclusieve taal: voorbeelden

“Man/Vrouw” - Partner

“Vrouw” - Persoon die menstrueert

“Zwangere vrouw” - Zwanger persoon

“man” - Persoon die sperma produceert

“vrouwelijke/mannelijke stem” - Hoge/lage stem

“vrouwelijk hormoon” - Oestrogenen

“mannelijk hormoon” - Testosteron

“broer of zus” - Brus

“moeder” - Draag -, zwangere - geboorte ouder

“Eierstokken/testikels” - Gonaden

“baarmoeder” - Intern voortplantingsorgaan

“vagina” - Intern voortplantingskanaal

“vulva/penis/scrotum” - Extern voortplantingskanaal

Bespreek sekse, gender of seksuele oriëntatie

1. Benoem het belang: ‘Seksualiteit is een belangrijk onderdeel van gezondheid, mag ik hier wat vragen over stellen?’;
2. Verwijs naar beleid: ‘In onze praktijk vinden we aandacht voor seksuele diversiteit belangrijk. Zou ik hier wat vragen over mogen stellen?’;
3. Verwijs naar onderzoek: ‘Problemen rond seksualiteit of negatieve ervaringen door de seksuele oriëntatie die je hebt, kunnen een belangrijke rol spelen bij depressie. Zou dit bij jou een rol kunnen spelen?’;
4. Benoem het taboe: ‘Veel mensen vinden seksualiteit geen gemakkelijk onderwerp om over te praten. Toch kan het een belangrijk onderdeel van je leven zijn. Mogelijk speelt het ook een rol bij wat je net vertelde. Mag ik hierover een paar vragen stellen?’.
5. Algemene vragen naar welzijn: “Zit je lekker in je vel?” of “Zit je lekker in je lijf?” of “Heb jij het gevoel dat je helemaal jezelf kan zijn?”;

Casuïstiek - zelf oefenen

Casus 1 - Een jongere die bij je op het spreekuur komt heeft (ook) vragen over diens gender. Hoe ondersteun je die jongere het beste?

Casus 2 - Een cliënt heeft veel oordeel over de homoseksualiteit van een familielid. Hoe ga je hiermee om?

Casus 3 - Een man komt op het spreekuur met relatieproblemen. Hij is geen prater. Hoe ondersteun je hem het beste?

Casus 4 - Een eigen casus

Take to work!

- Mindset en open houding is belangrijker dan voorkennis
- Doe geen aannames op basis van wie er voor je zit
- Fouten maken hoort erbij
- Deze tak van de zorg is een zoektocht
- Weet waar je informatie kan vinden als het nodig is